



**بەش : زمانی کوردی**

**کۆلیژ : پهروه‌رده**

**زانکۆ : سه‌لاحه‌ددین**

**بابەت : پراگماتیک - کۆرسی دووهم**

**په‌رتووکی کۆرس : (سال - ٢)**

**ناوی مامۆستا : م. ی. عبدالباقي اكرام احمد**

**سالی خویندن : ٢٠٢٤/٢٠٢٣**

# پەرتووکی کۆرس

## Course Book

<p>سالانە عبدالباقي اكرام احمد زمانى كوردى / پەروەردە</p>	<p>۱- ناوی كۆرس ۲- ناوی مامۆستای بەرپرس ۳- بەش / كۆلیژ</p>
<p>ئیمیل : <a href="mailto:Abdulbaqi.ahmad@su.edu.krd">Abdulbaqi.ahmad@su.edu.krd</a> ژمارەى تەلەفون (بە پێى ئارەزوو) : تیۆرى : ( ۲×۳ ) كاترەمیر ئە هەفتە یەكدا پراكتیكى : نییه هەموو رۆژەكانى دوام ئە بەش ئامادە دەبم بەمەبەستى وانەوتنەوه و سەرپەرشتى قوتابیانی پۆلى چوارەم ئە پرۆژەى دەرچوون</p>	<p>۴- پەيوەندی ۵- یەكەى خویندن بە سەعات ئە هەفتە یەك ۶- ژمارەى كارکردن</p>
<p>* ئە سالى (۱۹۹۷-۱۹۹۸) بېروانامەى بەكالۆریۆسم ئە زانکۆى سەلاحەدین - كۆلیژی پەروەردە/ بەشى كوردى بە دەستەیناوه . * ئە سالى (۲۰۱۲-۲۰۱۳) بېروانامەى ماستەرم ئە زمانى كوردى ئە پەسپۆرى واتاسازی _ پراگماتیک بە دەستەیناوه</p>	<p>۷- كۆدى كۆرس ۸- پروفایهلی مامۆستا</p>
<p>سەرەتاییەك، زاراوی پراگماتیک، هۆیه كانی سەرھە ئدانى پراگماتیک، پیناسە كانی پراگماتیک، ئەركى پراگماتیک، یەكە واتابە كانی پراگماتیک، گوتن، جۆرە كانی گوتن، گوتنى وەسفی، گوتنى راپەراندن، گوتار، ناخاوتن، جۆرە كانی ناخاوتن، ناخاوتنى ناپیچە وانەیی، ناخاوتنى پیچە وانەیی، ناخاوتنى روت، خویندە وه و پراگماتیک، جۆرە كانی پراگماتیک، سنورى پراگماتیک، جیاوازی نیوان واتای سیمانتیکی و پراگماتیکی، نیشانە پراگماتیکییە كان، كردهی قسەیی، جۆرە كانی كردهی قسەیی، نیکەوتە ناخاوتنە بیە كان، گرایس، بنە ماكانى هاریكارى</p>	<p>۹- وشە سەرەکیە كان</p>
<p>۱۰- ناوەرۆكى گشتى كۆرس : * خویندنى بابەتى پراگماتیک بۇ قوتابیانی ئەم قوناغە ئە كۆرسى دوووم گرنگی و تاییە تمەندى خۆی هەیه، گرنگی كۆرسەكە خۆی ئە خۆیدا ئەوهیه، كە قوتابى درك بە وهبكات و ناشناى ئەوه بێت، چۆن واتا روون و ئاشكرا دەبییت كاتیک بە دەوربەرەوه گری دەریت سەبارەت بە زانیارى، پراگماتیک ئەركى سەرەكى رەواندەنە وهى ئەو تەمومرە واتاییە ئەگەل دۆزینە وهى چارەسەر و ئیدانە وهى گونجاو ئەبار بۇ دەربەرینە ناویزە كان، هەر وهها قوتابى پېویسە زانیارى دەربارەى ئاستە كانی زمان هەبییت و و رۆلى پراگماتیک ئە</p>	

ناسته كاندا چييه و كاريگه ربي له سهر روون كردنه وهی و اتا به پيی دهوروبهر له هه موو بواره كانی ژيان

۱۱- ئاما نجه كانی كورس به شيويه كي گشتی ناشناكردنی قوتابيه به زانستی پراگماتيک كه زانستیکی نوپيه ، كه به نكه نه ويسته  
نهم لقهی زانستی زمانه وانی له هه موو زمانه كاندا بوونی هه يه و چونكه له ريگه ی نهم زانسته وه له مه بهستی قسه كهر تیده گهين و جگه  
له وه يارمه تیدره بؤگه ليك بواری ژيان هه روه چاره سه ری كيشه دهورونيه كان يا خود ناشكرا كردنی تاوان هه ر له ريگه ی پراگماتيکه وه  
نه نجامه دريیت ، جگه له وهش قوتابی هانده دريیت نه وه بزانيیت ، كه پراگماتيک گرنگی هه يه و پرؤسه ی په يوه نديكردن و ليكتيگه يشتن  
له ميانه ی نهم ناسته وه ديته ناروه ، جگه له وهش ئامانه جی كورسه كه بريتي ده بيت له ئاماده كردنی نه وه يه كي نوپي شارمزا به  
بیركردنه وه و تيروانينيکی پراگماتيكانه له و اتا دهر پراوانه ی دهوروبهر .

#### ۱۲- ئه ركه كانی قوتابی

دياره قوتابی چهند ئه ركيکی له نه ستؤدایه ، له وانه

۱- ئاماده بوون له موحازره كان پيش مامؤستای بابه ت له هؤنی دياريكراودا .

۲- به شداري له گفتوگو كانی بابه ته كه بكات .

۳- په ييدا كردنی سه رچاوه ی پيؤبست تاييه ت به بابه ته كه . خويندنه وه ی نه وه ی په يوه سته به بابه تی كورسه كه وه و پيشكه شکردنی  
پوخته يه كه له ماوه ی ( ۵ ) خولهك له پؤل .

۴- وهك رينمايه كان پيؤبسته قوتابی به شداري بكات له و تافيكردنه وانه ی كه له لايهن مامؤستای بابه ته وه دياريده كريت .

۵- قوتابی بهر پرسیاره له نه هاتنه ژوره وه له كاتی دياريكراو

۶- قوتابی پيؤبسته سهردانی په رتوو كخانه كان به تاييه تی په رتوو خانه ی زانكؤ به مه بهستی به ده سته يانی زانياری و  
ده وئه مه نديكردنی هزرو ئاومز.

۷- پيشكه شکردنی سيميناری ماوه كورت ، پيؤبسته قوتابی ئاماده بی بؤ تافيكردنه وه ی له ناکاو و ماوه كورت ( كویز )

#### ۱۳- ريگه ی وانه وو تنه وه

بيگومان هه ر بابه تيک نمونه و داتای پيؤبست به خوی هه يه له وانه و تنه وه دا ، بؤيه ريگای هه مه رننگ گيراوه ته بهر ، واته روونکردنه وه  
و پرسيارکردن ، به شداريكردنی قوتابی له وه لامدانه وه و گفتوگو كردن ، سه ره پای پيدانی ناوی سه رچاوه ی پيؤبست بؤنه وه ی بابه ته كان  
له بهر ده ستیان بيت . به مه بهستی ناسنکاری كه له سه ره تايكؤرسه وه و له يه كه م موحازره دا ده دريته قوتابی .

#### ۱۴- سيسته می هه ئسه تگاندن

پرسیاره كانی نه زمونه كان گشتگرده بن و شيوازی پرسياره كان له روونکردنه وه و جياوازی و هه ئه و راست هه روه ها هؤ و هه ئبژادن ده بيت

#### ۱۵- دهرئه نجامه كانی فيربوون

\* ئامانه جی سه ره کی له خويندنی بابه تی پراگماتيک ناشنا بوونه به و ناسته گرنگه ی زمان ، له رووی ناشنا بوون به چه مك و زاراوه كانی

## بۆاری پراگماتیک

\* سەبارەت بە گونجانی ناوەرۆکی کۆرسەکه هەرۆهکو پیشتر ناماژەمان پیکرد بابەتی پراگماتیک زۆربەهی بۆارهکانی ژیان له خۆ دهگریت و ههکو بابەتیکی خۆیندن له میانەهی جیاکردنەوهی وهکو ئاستیکی زمان و پهیوهندی و کاریگهری به ئاستهکانی ترهوه ، چونکه ئەم بابەت زۆر ورده

## ١٦- لیستی سەرچاوه کان

سەرچاوه کان : سەرچاوه بنهڕەتی و سوودبەخشەکان + گوڤار ، ئەنتەرنێت که ئەم ساڵەدا پێویستە .

## سەرچاوه بنهڕەتییهکان

١- پ.د محمد معروف فتاح (٢٠١١) ، زمانهوانی ، بلاوکراوهی ئەکادیمیای کورد چاپخانهی حاجی هاشم ههولێر

٢- عبدالواحد مشیر (٢٠١١) ، زانستی پراگماتیک ، ناوهندی ناویڕ بۆچاپ و بلاوکردنوه

٣- محمد محمدیونس علی (٢٠٠٤) مقدمه فی علمی لدلاله و التخاطب ، دار الکتب الجدید المتحدہ

٤- طالب حسین علی (٢٠١٩) شیکر دنهوهی گوتار چاپی یهکه م ، چاپخانه هیثی ، ههولێر

٥- سازان رەزا معین ، واتا ودهورویهر نامهی ماستەر

٦- محمد محمدیونس علی (٢٠٠٦) علم التخاطب الاسلامی ، طرابلس

٧- دیار علی کمال (٢٠١٠) گوتاری سیاسی کوردی له روانگهی پیشگریمانهکانهوه نامهی دکتورا

٨- قیس کاکل توفیق (١٩٩٥) جۆرهکانی رسته و تیۆری کرده قسه یییهکان نامهی ماستەر

## سەرچاوه سوود بهخشەکان

١-د محمد معروف فتاح (١٩٩٢) باس له جۆرنیک رسته گ روشنبیری نوی ژماره ١٢٨ به غدا

٢- هۆگر محمود فرج (٢٠٠٥) کردهی گه یاندن له نیوان سیمانتیک و پراگماتیکدا گوڤاری زانکۆی سلیمانی ژماره ١٥

٣- ئاوات نه حمهد محمد صالح (٢٠٠٩) شیوازی گوتنی فهرداندان له زمانی کوردیدا نامهی ماستەر

٤- محمد یحیاتن مدخل الى اللسانيات التداولیه

## گوڤار و ئینتەرنێت

١- غازی فاتح وهیس ، زمان و پهیوهندی به میشکی ئاده میزادهوه ، گوڤاری روشنبیری نوی □ □

ژ ١٠٠ ، ١٩٨٣

٢- د. صلاح الدین صالح حسنین ، علم الدلاله و اللسانيات.

٣- محمود سهران ، علم الدلاله

٤- التداولیه : النشاه والمفهوم المعاصر / <https://journal.uokufa.edu.iq/>

م.ی. عبدالباقی اکرام احمد	
( ۲×۳ ) کاتژمیر له	بابەتەكان
ههفته یه كدا	سهره تاییهك
۲۱ / ۱ / ۲۰۲۴	هۆیه كانی سهره ئدانی پراگماتیک
	پیناسه كانی پراگماتیک
	ئهركی پراگماتیک
	یهكه واتاییه كانی پراگماتیک
	گوتن
	جۆره كانی گوتن
	گوتنی وه سفی
	گوتنی را په راندن
	گوتار
	ئاخاوتن و جۆره كانی
	ئاخاوتنی نا پیچه وانه یی
	ئاخاوتنی پیچه وانه یی
	ئاخاوتنی رووت
	خویندنه وه و پراگماتیک
	جۆره كانی پراگماتیک
	سنوری پراگماتیک
	واتای سیمانتیکی
	واتای پراگماتیکی
	جیاوازی نیوان واتای سیمانتیکی و واتای پراگماتیکی
	نیشانه پراگماتیکییه كان
	كرده ی قسه یی
	جۆره كانی كرده ی قسه یی
	لیكه وته ئاخاوتنه ییه كان
	اگرایس
	بنه ماكانی هاریكاری

۱۸- بابەتى پراكتىك (ئەگەر ھەبىت)

ئىيە  
ناوى مامۇستا  
ۋەك : ۳- ۴ كاتژمىر

ئىرە مامۇستاي وانەبىژ ناونىشانى ھەموو ئەو بابەتە پراكتىكانە دەنوسىت كە بە نىيازە بىلىتەۋە ئە تىرمە كە . ھەرۋەھا كورته يەك ئە ئاما نىجى ھەر يەك ئە بابەتەكان و بەروارو كاتى وانەكە دەنوسىت

۱۹- تاقىکردنەۋەكان

نەمۇنەى پىرسىيارەكان

ئەمەى خوارەۋە روون بىكەرەۋە .

(( چۈن پراگماتىك ئىدىيەمەكان چارەسەر دەكات ))

پراگماتىك دەۋرۋەرىك دەۋزىتەۋە بۇ ھەندى رستە كە سىمانتىك ناتوانى ئىكى بداتەۋە

جىاۋازى نىۋان گوتنى ۋەسفى و گوتنى راپەراندن دەستىشان بىكە

ئەم رستانەى خوارەۋە بە ۋشەى ياخود دەستەۋاژەى گونجاۋ تەۋاۋ بىكە .

۱- سىمانتىك بەندە بە ..... بەلام پراگماتىك بەندە بە .....

۲- نىشانكارەكان چۈن ..... ۋرۋلى ..... دەبىنن .

۳- دوو جۈر كات جىاكاراۋەتەۋە ئەۋىش برىتىن ئە ..... ۋ .....

۴- بە شىۋەيەگى گشتى جۈرەكانى پراگماتىك ..... جۈرن

بە وردى ئەم رستانەى خوارەۋە بخوینە ، ئىنجا ھەلە ۋ راستى رستانەكان دىيارى بىكە ، پاشان ھەلەكان راست بىكەرەۋە

بە وردى و نەمۇنەى پىۋىست ۋەلامى ( ۳ ) ئەمانەى خوارەۋە بىدەرەۋە بەمەرجى دوۋەمى ئەگە ئداپىت .

ساتىك گىرنگى بە چى دەدات ؟

ت چىيە كە دەئىن (( بە شىكى زۆرى پراگماتىك دەچىتە خانەى ساىكۇ پراگماتىك .

انست ئەۋ زانىيە شاراۋەيەيە ، كە قسەكەر دەربارەى زمانەكەى دەيزانى ﴿ ئەمە چ دىنىتە ئاراۋە؟

ۋاتاي مەبەست ئە دەۋرۋەر ۋمردەگىرئىت ، بۇيە بۇ ئىكدانەۋەى ئەمەش دەبىت روو ئە بوارى پراگماتىك بىكەين

ۋاتاجىاكانى دوو ئەمانەى خوارەۋە بە پىى دەۋرۋەرى گوتن ئە روۋى پراگماتىكەۋە دىيارى بىكە ( ۶ نەمە )

۱- ئەم سىيارە ھى تۇيە ؟

۲- ژوۋرەكە ساردە •

۳- كاروان مەكىنەيە •



۲۰- تېيىنى تر

بابەتى واتاسازى و پراگماتىك تەواوكەرى يەكترن ، تاووكو قوتابيان ئاسانتر ئە تاييە تەندى واتا بە شېۋەيەكى گشتى تېيگەن ، بۇيە بە پېۋىستى دەزانم ئە دوو قۇناغدا بخوئىرئىت . چونكە بابەتەكە زۇر قوول و وردە

۲۱- پىداچوونەۋەى ھاۋەن

ئەم كۇرسبوۋكە دەبىت ئە لايەن ھاۋەئىكى ئەكادىمىيەۋە سەير بىكرىت و ناۋەرۇكى بابەتەكانى كۇرسەكە پەسەند بىكات و چەند وشەيەك بىنووسىت ئەسەر شىاۋى ناۋەرۇكى كۇرسەكە و واژۋوى ئەسەر بىكات . ھاۋەن ئەو كەسەيە كە زانىارى ھەبىت ئەسەر كۇرسەكە و دەبىت پلەى زانستى ئە مامۇستا كەمتر نەبىت .